

การสร้างพลังชุมชน เพื่อสุขภาพ จังหวัดนครราชสีมา

สุจิตรา สมนอก

ศูนย์อนามัยที่ 5
นครราชสีมา

เหตุปัจจัย

๑ ประเด็น **สุขภาพ** ได้รับความสนใจจากประชาชนมากขึ้น และขยายขอบเขตนิยาม สภาวะความสมบูรณ์ → ร่างกาย จิตใจ สังคม & **จิตวิญญาณ** (WHO,2541)

๑ การเคลื่อนไหวภาคประชาสังคม
การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายสาธารณะ
การจัดการ/ตรวจสอบ ความโปร่งใส

กลไกการสร้างประชาสังคม

เน้นความร่วมมือ ความหลากหลาย
ของกลุ่มคน ปลูกฝังอุดมการณ์ ให้
การศึกษา ฝึกวิธีคิด นิสัยใจคอ มิติ
การมีส่วนร่วม การเสียสละ ทำใน
ฐานะที่คนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน
ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรักษา
สภาพที่ดีทางสังคมไว้

(อเนก เหล่าธรรมทัศน์, 2540)

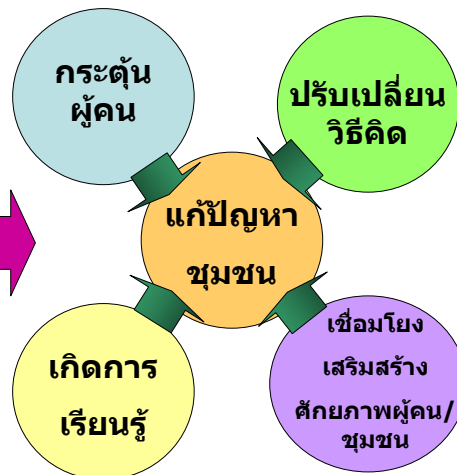
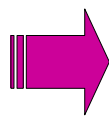

วิธีการ

กระบวนการ
เรียนรู้ร่วมกัน

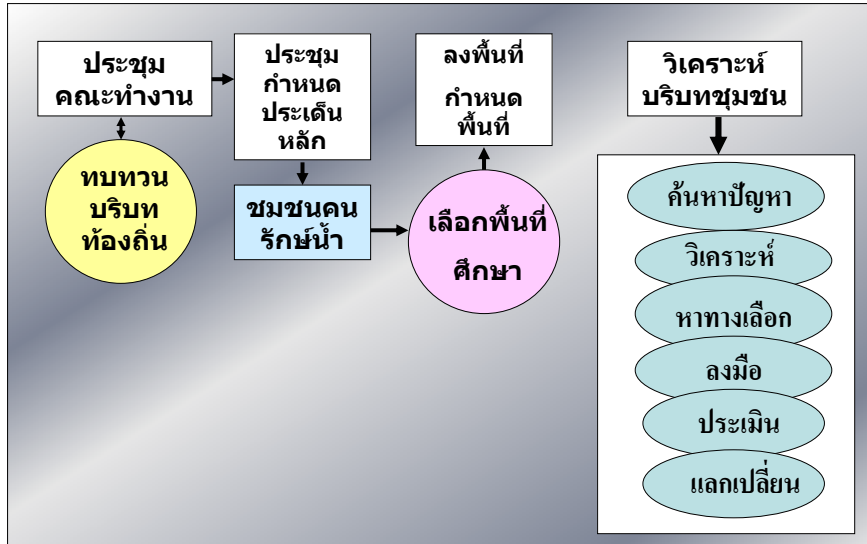

การมีส่วนร่วม

ขั้นตอน

สิ่งที่พบ

บ้านกุดขมิ้น ต.หนองตะไก่อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา (200 ปี)

แหล่งน้ำธรรมชาติ
ห้วยลึก
ห้วยยาง
คลองผัก
 หนองสีดา
 หนองบ้าน
 หนองปล้อง
 หนองน้ำวัด

ปี 2534
 รง.อุตสาหกรรม
 ฟาร์มหมู&ไก่
 (30-40%ของพท.
 หมู่บ้าน)
 บ่อน้ำทิ้ง 8 บ่อ
 ตั้งอยู่เหนือลำน้ำ

หน้าฝน น้ำล้นลงลำ
 น้ำสาธารณะ
 หน้าแล้งน้ำซึมที่นา
 แผลผืนดิน,ตาแดง
 ท้องร่วงหน้าฝน
 อาหารธรรมชาติถูก
 ทำลาย
 ทำนาไม่ได้ผล
 ↓
 ขายที่ดินให้นายทุน

แหล่งน้ำธรรมชาติ
เน่าเสีย

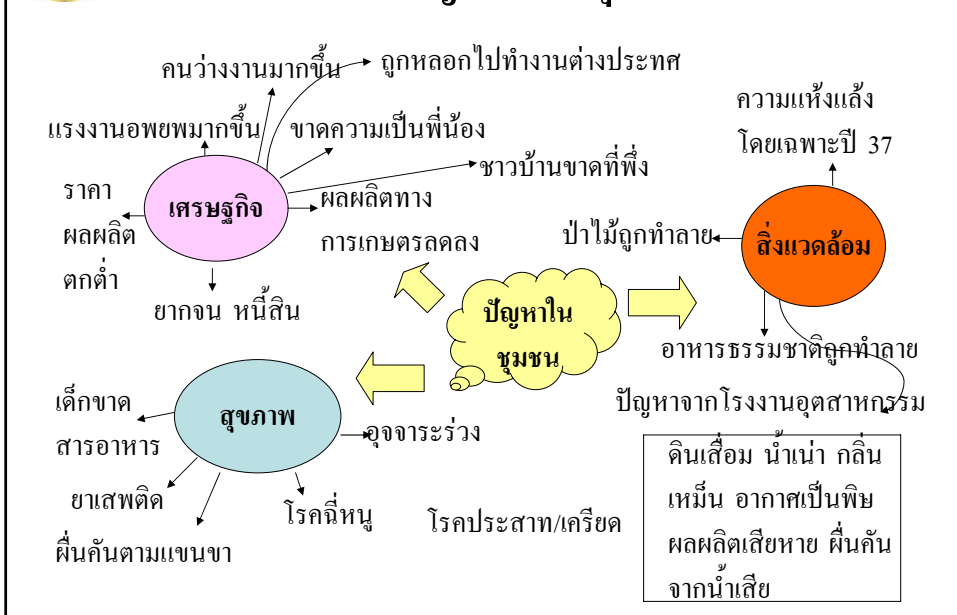

ตัวอย่างแผนภาพการระดมความคิดเห็น

ความภาคภูมิใจในอดีตบ้านกุดขมิ้น

สภาพปัญหาในปัจจุบัน

สรุปทางเลือกที่ชุมชนร่วมกับโรงงานและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันแก้ปัญหา เร่งด่วน

- ชุมชนใช้กระบวนการจุลินทรีย์ โดยขอความร่วมมือกับเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ อ.วังน้ำเขียว
- โรงงานอุดรอยรั่วของบ่อน้ำทิ้งทั้ง 8 บ่อ
- จัดตั้งกองทุนบำบัดน้ำเสีย
- ตรวจวัดคุณภาพน้ำโดยชุมชนมีส่วนร่วม
- ตั้งคณะกรรมการแก้ปัญหา : ชุมชน โรงงาน หน่วยงานราชการ

สรุปทางเลือกที่ชุมชนร่วมกับโรงงานและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันแก้ปัญหาเร่งด่วน

- ชุมชนดำเนินการติดตามตรวจสอบการทำงาน
ของโรงงานอุตสาหกรรม
- เสนอให้ องค์การบริหารส่วนตำบลออก
ข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องกิจการอันน่ารังเกียจ
- ในอนาคต : จัดตั้งกลุ่มทำปุ๋ยระหว่าง โรงงาน
ชุมชนและอบต. โดยใช้ประโยชน์จากซากสัตว์
ที่โรงงานนำไปทิ้ง

**บ้านกล้วย ต.ดงใหญ่
อ.พิมาย จ.นครราชสีมา (300 ปี)**

ลำน้ำเค็ม

**บ้านละลมหม้อ ต.โคกกรวด อ.เมือง
ชุมชนต้นแบบในการอนุรักษ์ลำน้ำ**

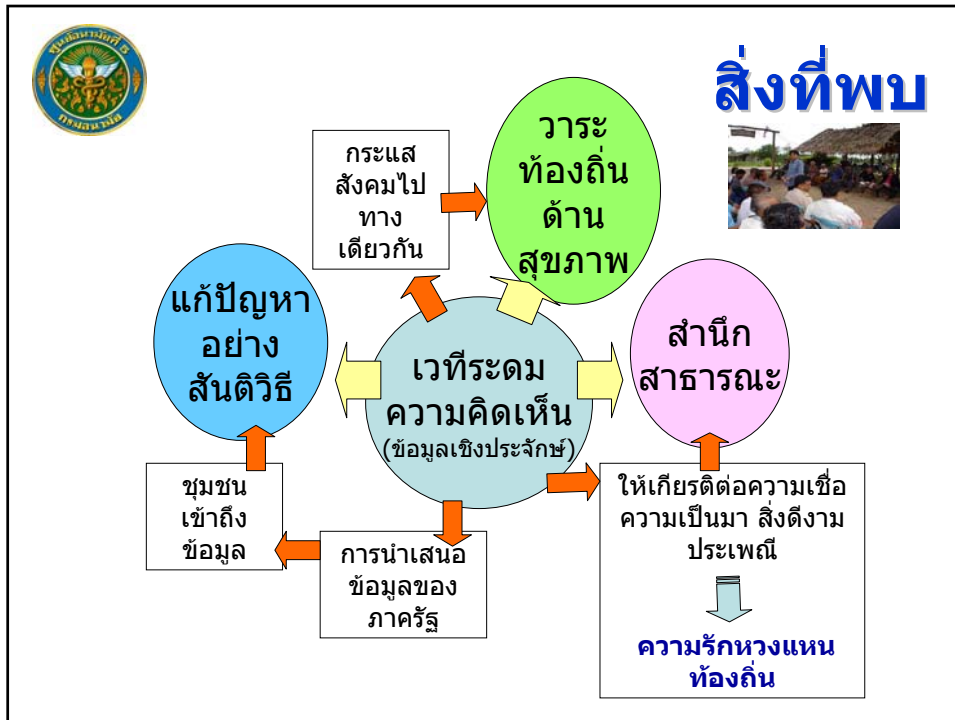
ผู้ใหญ่บ้านคนเก่ง
กลุ่มเยาวชน
กลุ่มเรารักลำตะคอง

กิจกรรมดูแลรักษา
ลำตะคองโดยชุมชน
บ่อน้ำบาดน้ำเสียครัวเรือน

ลำตะคอง

ปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จ

- ศักยภาพผู้นำชุมชน : ก่อเกิดการสื่อสารที่ทรงพลังที่ไม่จำเป็นต้องเป็นนักวิชาการ, ข้าราชการ แต่ **ผู้ที่ชุมชนเชื่อถือ เข้าใจวัฒนธรรม วิถีชีวิตท้องถิ่น**
- ความสัมพันธ์ของประชาคม : ความสัมพันธ์แนวราบแบบเครือข่ายระหว่างคน
- สื่อมวลชน : โดยเฉพาะสื่อวิทยุชุมชน เป็นกลไกที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ของผู้คนได้กว้างขวาง
➡ **ข้อตกลงร่วม**

ปัญหาอุปสรรค : ความไม่เข้าใจ อิทธิพลท้องถิ่น

↑

เวทีประชาคม

**สัปดาห์เวลาก็หมดแล้ว
ขอลาแล้วกลอยใจกลับไปบ้าน
หลายองค์กรให้เรามาพบพาน
3 วันผ่าน เร็วจี๊ รีลอลยม
เราทุกคนที่มาขอลามิตร
ขอฝาก ไมตรีจิต ฝากท่า ฝากการบ้าน
ฝากความหวังสร้างพลังอุดมการณ์
ร้อยประสานความคิดเนรมิตเมือง**

วรพรรณ รัตนบรรณกิจ
ประชาสังคมโคราช

Sataporn thongma

Thank you